

Välkommen till 2015 års kommunikationskarneval

Årets tema:
AKK och flerspråkighet

Göteborgs Stad
Social resursförvaltning

ELDORADO

Specialpedagogiska
skolmyndigheten

SAHLGRENSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

DART
Kommunikations- och
datacentrum för funktionshinder

ISAAC
Sverige

Välkommen till den 15:e Västsvenska kommunikationskarnevalen

Karnevalens grundtanke är att vara ett forum och en mötesplats för alla som verkar och arbetar inom området funktionsnedsättning. Karnevalens fokus är som alltid kommunikation och grunden är allas rätt till kommunikation. Årets huvudtema är AKK och flerspråkighet. Ett tema som under karnevalens 15-åriga historia blivit allt mer aktuellt.

En konferens är också möten och umgänge. Många goda idéer föds när man umgås under avspända former. Sen är det aldrig fel att koppla av efter intensivt kunskaphämtande under dagen. Därför avslutas första dagen med en festmiddag (ingår inte i konferensavgiften – se separat anmälan) med god mat, uppträdanden och musik.

Du som deltagare

Under två dagar har du chansen att fylla på med kunskap och få inspiration genom föreläsningar, seminarier, möten och kulturupplevelser. Du får också träffa utställare som inget annat vill än att få visa nyheter och få dela med sig av sina råd och tips.

Du som utställare

Här har du möjlighet att träffa nyfikna, kunniga och vetgiriga människor från hela landet, som vill veta allt om vad du har att erbjuda och varför de ska välja just din produkt. Utställningen vänder sig både till dem som deltar i konferensen och till dem som enbart kommer för att besöka utställningen och delta i de olika miniseminierna. Missa inte att bjuda in intresserade till utställningen och din monter.

Plats

Konferensen hålls i år på Radisson Blu Hotell – bokstavligen bara ett stenkast från Centralstationen och flygbussarna.

Utställningen – öppen för alla

Som alltid är det gratis för dig som enbart har möjlighet att besöka utställningen och lyssna på de olika miniseminierna. Det behövs ingen föranmälan, utan det är bara att komma och mingla runt.

Arrangörer

Dalheimers hus

Är byggt och anpassat för människor med skiftande funktionsnedsättningar. Verksamheten är uppbyggd kring aktivitetcenter, korttidsboende, friskvård, kultur, föreläsningar, konferenser och restaurang. En viktig del av verksamheten är att vara ett kunskapscenter för frågor som rör funktionsnedsättningar. Dalheimers hus är en del av Göteborgs Stad och tillhör Social resursförvaltning.

www.goteborg.se/dalheimershushus
www.facebook.com/dalheimershushus

DART

Är ett kommunikations- och dataresurscenter för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i Västra Götalandsregionen. DART erbjuder bland annat utredning, utbildning samt forskning kring kommunikation, kommunikationsstöd och datorbaserade hjälpmedel.

www.dart-gbg.org
www.facebook.com/dart.kommunikations.och.dataresurscenter

Eldorado

Är ett aktivitets-, kunskaps- och kulturcenter för personer med grav intellektuell funktionsnedsättning. Vi tar emot besökare i olika aktiviteter samt erbjuder utbildning och handledning till närstående och personal, i bland annat kommunikation och aktivitet. Eldorados målsättning är att skapa ökade möjligheter till egen aktivitet, delaktighet och möjlighet att själv kunna påverka den egna livssituationen. Eldorado är en del av Göteborgs Stad och tillhör Social resursförvaltning.

www.goteborg.se/eldorado
www.facebook.com/Eldorado.aktivitet.kunskap.kultur

ISAAC-Sverige

Är en ideell internationell förening. Genom ISAAC kan både brukare och professionella skapa yrkesmässiga kontakter, kunskaper och erfarenheter samt arbeta för AKK och rätten till kommunikation (ISAAC = International Society for Augmentative and Alternative Communication)

www.isaac-sverige.se

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

Arbetar för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning. Det gör vi genom specialpedagogiskt stöd, undervisning i specialskolor, tillgängliga läromedel och statsbidrag. Det stöd SPSM erbjuder kan handla om individers lärande, pedagogers arbete eller verksamhet och organisation. Den kompetens vi erbjuder kompletterar kommunens, förskolornas och skolornas resurser.

www.spsm.se
www.facebook.co/SPSMsverige

MÅNDAG

1

JUNI

08.00–09.00

Registrering med kaffe och smörgås

09.00–09.30**Musikalisk Karnevalsinvigning**

Edo Bumba och hans medmusikanter ser till att karnevalen får en flygande start.

09.30–09.45

Arrangörerna hälsar välkommen

09.45–10.45

Multi-lingual issues and considerations in AAC assessment and intervention

Providing appropriate AAC assessment and intervention to linguistically and culturally diverse populations remains challenging. This presentation will focus on becoming aware of potential cultural bias, understanding family priorities and needs, and assessment (which include linguistic translation, cultural adaptation and expert panel review) across various contexts. Finally, the cultural and contextual congruence of intervention practices will be focussed on, highlighting adult-child interactions and implications for family-mediated intervention, concentrating on the selection of intervention activities (care activities vs. play activities) and the involvement of siblings.

Juan Bornman är logoped och audiolog i botten. Hon är nu professor vid universitet i Pretoria i Sydafrika där hon är ansvarig för Centrum för Alternativ och Kompletterande Kommunikation. Under de sista 20 åren har hon ägnat sin yrkesgärning åt en av de mest utsatta grupperna inom funktionsnedsättningsområdet; de som inte kan tala. (Föreläsningen hålls på engelska).

10.45–11.15

Kaffe & kaka

11.15–12.00

**Forts storföreläsning
Juan Bornman**

12.00–13.30

Lunch och möjlighet att besöka utställarna

Parallella föreläsningar

13.30–14.30

Välj mellan fem parallella föreläsningar

A1 Tidig upptäckt och intervention – hur ligger det till för flerspråkiga barn?

Alla barn med grav språkstörning måste få hjälp tidigt för att utveckla sitt språk. Vår undersökning i Uppsala visade att sjuksköterskor upplever stora svårigheter med screeningsarbetet med flerspråkiga barn. De förenklade processen, sänkte kravet och hade större benägenhet att avvakta med remiss till logoped. Vad händer med kravet på jämlik och likvärdig vård för alla? Vad behövs för att komma till rätta med problemet?

Laleh Nayeb arbetar som logoped inom barnhälsovården, med inriktning metodutveckling och forskning vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Hon är också doktorand vid institutionen för kvinnors och barns hälsa, Uppsala. Nayeb's forskning handlar om språk-screening på BVC av flerspråkiga barn vid två och ett halvt års ålder.

A2 Att vara blissande elev i flerspråkig grundskoleklass

Klass 6 består av 34 elever, varav

två med gravt rörelsehinder. Annika Lindström och Jenny Berglund, lärare på Västra skolan i Hudiksvall, berättar tillsammans med Maria Åkermark, arbetsterapeut vid Kom-X, om samverkan för att nå ett framgångsrikt arbetssätt i grundskolan.

A3 Utveckling av läromedel – att involvera elever i produktionen

Elever och lärare är en viktig kunskapskälla kring läromedlens funktioner. Att utveckla läromedel för elever med särskilda behov och samtidigt utveckla tillsammans med dem kan gynna läromedelsutvecklingen på både lång och kort sikt. Eleverna är experter på sig själva och sitt funktionshinder och tillsammans med lärarna kan de tillföra en ovärderlig kunskap i läromedelsutvecklingen. I föreläsningen framförs praktiska tips på hur elevers och lärares kunskaper kan tas till vara i olika delar av läromedelsproduktionen.

Karin Lindgren Olsson och Lovisa Jacobsson är projektledare på enheten för Utveckling och framställning av läromedel, Specialpedagogiska skolmyndigheten.

A4 Att avslöja det dolda janus-ansiktet: AKK/Flerspråkighet kontra AKK på modersmålet

Luz Solano, fil. mag. i specialpedagogik verksamhetsledare på MiM Kunskapscentrum, Göteborg.

A5 KomFler – föräldrautbildning i kommunikation på modersmålet

Föräldrar som gått KomFler föräldrautbildning, deras kursledare och tolkar från Habiliteringsverksamheten i Göteborg, berättar om erfarenheterna från kursen och svarar på frågor om att använda AKK i en flerspråkig vardag.

MÅNDAG

1

JUNI

A6 Hur jämlik är egentligen svensk habilitering?

Barnläkare Sofia Olausson ger oss en rejäl tankeställare utifrån en jämförelse av viktproblem hos barn med cerebral pares. I studien jämfördes insatserna i två habiliteringsområden i Göteborg, med helt olika befolkningsunderlag. Under seminariet diskuteras orsaker t.ex. språksituationen och tänkbara eller snarast nödvändiga förslag till förändringar.

14.30–15.00

Förfriskningar

Parallella föreläsningar**15.00–16.00**

Välj mellan fem parallella föreläsningar

B1 Designing culturally and linguistically appropriate symbols for the Swedish context

Any language has the dimensions of content, form and use. When adapting a lexicon of graphic symbols, attention should specifically be paid to the content (adding new words or phrases) and form (changing existing symbols). This workshop will focus developing content and form for the Swedish context based on the following categories: People and famous personalities, transport, animals, verbs, food, facial features, homes and social words and phrases.

Juan Bornman.

B2 "Fyrprat" och pekprat, smart-teknik och pappersteknik, läsårsplaner och veckoplaner.

Flerspråk, metoder som samlar och ut-

vecklar elever, familjer och pedagogers kommunikation på ett lustfyllt sätt.

Marianne Levén och Hege Nordback delar med sig av sina erfarenheter. De är lärare för elever med funktionsnedsättningar inom autismspektrat på Kvibergsnässkolan i Göteborg, där så gott som alla, barn som vuxna, har olika kulturell bakgrund.

B3 Flerspråkig kartläggning av avkodning och läsning – verktyg för samverkan och upptäckt

Föreläsningen handlar om samverkan mellan modersmållärare och specialpedagoger kring ett flerspråkigt kartläggningsmaterial för avkodning och läsning. I föreläsningen visas resultat från en mastersuppsats om hur materialet kan bidra till samverkan och förståelse för flerspråkiga elevers läsutveckling.

Elisabeth Lindén, fil. mag. i specialpedagogik, är rådgivare på Specialpedagogiska skolmyndigheten och arbetar bland annat med frågor om flerspråkighet, språkstörning och dyslexi.

B4 Flerspråkighet genom AKK-användning

Interkulturella arbetsmetoder för samarbetet mellan hemmet och skolan.

Föreläsare är dramagruppen MiM och Luz Solano, fil. mag. i specialpedagogik, Göteborg.

B5 KomHIT – en möjlighet att överbrygga språksvårigheter i vården

I KomHIT arbetar både tandvårds- och sjukvårdspersonal med bildstöd för att underlätta kommunikationen för personer med funktionsnedsättning, men också för de med språksvårighe-

ter och för oss alla. Projektdeltagare från olika kliniker och från DART visar exempel och berättar om erfarenheter och spännande utvärderingsresultat.

Gunilla Thunberg och projektdeltagare från sjukvård och tandvård.

18.00**Festmiddag med underhållning**

Dags för god mat, umgänge och tillfälle att passa på att njuta av karnevalsgruppen Georgette med vänner som spelar och dansar karnevalsrytmer från Rio de Janeiro i Brasilien. En explosion i glädje, färg och rytm! Sen är det dags att dansa loss till vår egen karnevalsorkester Sign Up . Bandet blandar gamla pärlor med nya hits. Som alltid spelar gruppen med känsla och tecken.

OBS! Festmiddagen ingår inte i konferensavgiften, se under praktisk information.

08.30–09.30

The role of AAC in ensuring equal access to justice for persons with severe communication disabilities.

Individuals with little or no functional speech face increased vulnerability as victims of crime, as they are seen as voiceless and invisible members of society. This presentation will start by explaining the scope of the problem. A profile of typical perpetrators will then be given, followed by discussing the underreporting of crimes as well as the low conviction rates. Finally a systemic multi-disciplinary approach to risk reduction for this population with specific strategies for each of the different role-players, will be given.

Juan Bornman.

09.30–10.00

Kaffe & kaka

10.00–10.30

Dags för musik

En musikalisk halvtimme med sarskolanens teckenspråkskör från Kungälv under Martin Nestorsson trygga ledning.

10.30–12.00

Klarar man att använda mer än ett språk när man har en funktionsnedsättning?

En livskraftig myt säger att flerspråkiga barn börjar tala senare och att deras språkliga utveckling går långsammare jämfört med enspråkiga barn. Om barnet dessutom har en funktionsnedsättning, där en språkstörning ingår, anses barnet bli hjälpt av att man tar bort ett språk. Forskningen visar dock att så inte är fallet. För att

barnet ska kunna få adekvat språkligt stöd behövs också en bedömning där barnets samlade språkliga förmåga uppmärksammas och där bedömaren skiljer mellan bristande exponering för språk och en språkstörning.

Eva-Kristina Salameh är med. dr. och legitimerad logoped och lektor vid Lunds universitet. Hon har sedan 70-talet arbetat med flerspråkiga barn vid logopedmottagningen vid Skånes universitetssjukhus i Malmö. Hon forskar framförallt kring bedömning och intervention för flerspråkiga barn med språkstörning.

12.00–13.15

Lunch och sista chansen att besöka utställarna

Parallella föreläsningar

13.15–14.15

Välj mellan fem parallella föreläsningar

C1 Pragmatik och flerspråkighet

Ett barn som möter ett nytt språk, eller inte behärskar sitt andraspråk så bra, har svårt att fullt ut till exempel delta i samtal, ta till sig information och att tolka icke-verbalt beteende. Om dessa svårigheter inte försvinner tolkas det ofta som att barnet antingen inte exponerats tillräckligt för sitt andraspråk eller att det har en språkstörning, inte minst för att omgivningen upplever att barnet har en mycket nedsatt språkförståelse. Ibland kan det vara tecken på en pragmatisk störning. Under seminariet kommer också ett antal typfall att diskuteras.

Eva-Kristina Salameh.

C2 AKK och flerspråkighet

AKK är en möjlighet för alla att kunna kommunicera. I Bengtsfors kommun används stödtecken och bilder i vardagen i förskolan. De senaste åren har det börjat många barn med annat modersmål än svenska och det är en utmaning för personalen. De berättar om utvecklingen av AKK och det sista årets satsning för att få en djupare kompetens att möta barn och föräldrar från andra länder.

Jenny Fridh, förskollärare, arbetar på en ett- till femårsavdelning och Gunvor Håkansson är specialpedagog i förskolan i Bengtsfors kommun.

C3 Inte curling utan livsnödvändigheter

Tait är 17 år och har ett fint liv trots svårigheter som autism och utvecklingsstörning. Han pratar spontant med en kommunikations-app och kom till Sverige 2010, utrustad med talapparat och evidensbaserade strategier. Presentationen belyser strategier för att uppnå och behålla brukarcentrerat fokus med betoning på gemensam kommunikation. Tait's team diskuterar utmaningarna och framgångar med förhållningssättet. Tait dyker upp i videoklipp.

Tait's mamma Maria Holter, leg. logoped Lars Eriksson, habiliteringen Region Gotland, leg. logoped Caroline Allard Got-IT Resurscenter & Logopedmottagningen i Visby, boendeassistent Abdullah Toprak och boendeassistent Gaetano Lo Forte.

C4 O-Ringen för alla

O-Ringen är världens största orienteringsäventyr och arrangeras i Borås 15–25 juli 2015. Under tio dagar kommer cirka 25 000 besökare från ett 50-tal olika länder till evenemanget.

TISDAG

2

JUNI

Projektet O-Ringen för alla ska göra det möjligt för fler personer med funktionsnedsättning och behov av kognitivt stöd att prova orientering.

Maria Krafft Helgesson, generalsekretärare för O-Ringen Borås 2015, Jan Hilding, projektledare och Susanne Bäckström, projektsamordnare för projektet O-Ringen för alla, berättar om hur de arbetar med AKK och utbildning för både funktionärer och deltagare.

www.oringen.se/tavling/oringenflexo

C5 Introduction to TaSSeLs (Tactile Signing for Sensory Learners resource pack)

A resource pack to promote effective tactile communication with children and young people who have profound and complex learning disabilities.

Joe Woodall is an advisory teacher for visual impairment. Denise Charnock is a speech and language therapist, Wolverhampton, England.

14.15–14.30

Förfriskningar

14.30–15.45

FADERN – I Faderns, sonens & Försäkringskassans namn

Eric Löwenthal har i snart 15 år roat publiken på Sveriges humorscener, och FADERN som är hans första större soloshow, har mottagits med lovord från både publik och recensenter.

Med värme gör han en renodlad humorföreställning utifrån att vara pappa till en pojke med grav utvecklingsstörning. Ett i grunden ömtåligt ämne, här omvandlat till en skrattfylld show, som är både hisnande, livsbejakande och fördomsbefriande. Sällan är humor på mer allvar än så här! Sällan är allvaret så underhållande roligt!

FADERN är en unik, djärv och framför allt en fantastiskt rolig föreställning!

15.45–16.00

Tack för i år!

Gunilla Thunberg

**Välkommen till 2015 års
kommunikationskarneval!**

Praktisk information

Datum

1–2 juni 2015

Konferenslokal

Konferensen äger rum på Radisson Blu Hotell, Södra Hamngatan 59. Hotellet ligger i hjärtat av Göteborg – bara ett stenkast från Centralstationen och flygbussar. Om du vill bo på hotellet, var vänlig uppge detta i anmälan, så skickar vi ett bokningsformulär. Detta förenklar för hotellet och du får ta del av specialpriset som gäller för er konferensdeltagare och utställare. Bokningen görs av er deltagare själva.

Konferensavgift

Konferensavgiften är 3 500 kronor, exklusive moms. I priset ingår, förutom föreläsningar, all förtäring förutom festmiddagen. För dig som är anhörig, närstående eller brukare och deltar som privatperson är priset 1 500 kronor, exklusive moms. Medlemmar i ISAAC får 300 kronors rabatt på avgiften. På deras hemsida hittar du all information om föreningen och hur du blir medlem (www.isaac-sverige.se)

Utställaravgift

Utställaravgiften är 4 000 kronor, exklusive moms, per person. I priset ingår utställarplats, möjlighet att delta i alla föreläsningar, all förtäring men inte festmiddagen. Som utställare har du möjlighet att ha miniseminarier som främst riktar sig till dem som enbart besöker utställningen. Ett separat

utställningsprogram kommer att vara klart i början av april och finns att hämta på www.goteborg.se/dalheimershus.

Festmiddag

Årets festmiddag kommer att gå i karnevalens tecken, med heta brasilianska rytmer och dans till vår alldeles egna karnevalsorkester Sign up. Den ingår inte i konferensavgiften och kostar 450 kronor per person, exklusive moms. Vi kan lova god mat, festlig underhållning och glatt umgänge. Vin och öl får var och en betala ur egen ficka.

Anmälan

Anmälningssblankett hittar du på www.goteborg.se/dalheimershus (se under aktuella konferenser). Du kan också anmäla dig direkt till thomas.kollberg@socialresurs.goteborg.se. Då måste du ha med de uppgifter som finns på anmälningssblanketten (faktureringsadress inklusive organisationsnummer samt val av seminarier). I samband med din anmälan får du en bekräftelse och i god tid innan konferensen får du en slutlig bekräftelse med dina olika val samt en namnskytt.

Sista anmälningssdag är måndag 20 april. Anmälan är bindande, men platsen kan överlåtas.

Alla kulturinslag på konferensen sker i samarbete med ABF Göteborg. För ytterligare information, kontakta Thomas Kollberg, telefon 031-367 97 52.